

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ,
DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

INFORMACJA

dotycząca rewizji
rozporządzenia
Parlamentu
Europejskiego i Rady
(UE) 2018/842
(Effort Sharing
Regulation)

Warszawa, 2 listopada 2021 r.

Spis treści

	str.
1. Wstęp.....	3
2. Słownik wybranych terminów.....	3
2.1. Porozumienie paryskie.....	3
2.2. Europejski Zielony Ład.....	4
2.3. Neutralność klimatyczna.....	5
2.4. Ambitne cele klimatyczne (ambicje).....	5
2.5. Rozporządzenie Effort Sharing Regulation (ESR) 2018.....	5
2.6. Europejski System Handlu Emisjami (EU ETS).....	6
2.7. Rok bazowy 1990 i 2005.....	7
3. Informacja Komisji Europejskiej na temat proponowanych zmian we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego (ESR).....	8
4. Zestawienie zmian proponowanych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającym rozporządzenie (UE)2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego.....	11
5. Wywiązywanie się z realizacji celów w zakresie wspólnego wysiłku redukcyjnego na rok 2030 przez Polskę, na tle innych krajów UE.....	19

Infomacja dotycząca rewizji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 (Effort Sharing Regulation)¹

1. Wstęp

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/842 (Effort Sharing Regulation – **ESR** - rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego) to jedna z propozycji zmian legislacyjnych należąca do pakietu *Fit for 55*.

Przyjęty przez Komisję Europejską 14 lipca br. pakiet *Fit for 55* to wnioski ustawodawcze mające dostosować unijną politykę klimatyczną, energetyczną, transportową i podatkową na potrzeby realizacji celu, jakim jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych netto do 2030 r. o co najmniej 55 proc. w porównaniu z poziomem z 1990 r.

Osiągnięcie tego celu w ciągu najbliższych dziesięciu lat ma kluczowe znaczenie, aby Europa stała się pierwszym na świecie kontynentem neutralnym dla klimatu do 2050 r. i urzeczywistniła w ten sposób Europejski Zielony Ład.

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/842 jest jednym z najważniejszych narzędzi mających na celu przewyższenie zmian klimatu i zredukowania emisji gazów cieplarnianych w **sektorach nieobjętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji EU ETS**.

Zgodnie z rozporządzeniem ESR z 2018 roku **starania** na rzecz redukcji gazów cieplarnianych są dzielone między wszystkie państwa członkowskie UE. Odbywa się to głównie na podstawie bogactwa kraju mierzonego PKB per capita. Państwa z wysokim PKB są zobowiązane do zredukowania emisji do 40% poniżej poziomów z 2005 r. do 2030 r. Państwa z najniższym PKB – do utrzymani poziomu z 2005 r. Krajowe cele sumują się do ogólnego celu ESR całej Unii Europejskiej w roku 2030 na poziomie – 30 % w porównaniu z 2005 r. (W rozporządzeniu ESR 2005 rok został ustalony rokiem bazowym dla redukcji emisji).

Przyjęte w rozporządzeniu ESR z 2018 roku 30% redukcji emisji do roku 2030 nie pozwoli na osiągnięcie nowego celu całej Unii wynikającego z Europejskiego Zielonego Ładu – 55% do 2030 r., stąd rewizja rozporządzenia ESR.

W rozporządzeniu zmieniającym ESR każdemu państwu członkowskiemu przypisuje się podwyższone cele w zakresie redukcji emisji w odniesieniu do budynków, transportu, transportu morskiego, rolnictwa, odpadów i drobnego przemysłu.

2. Słownik wybranych terminów

2.1. Porozumienie paryskie

Porozumienie paryskie, które **przyjęto podczas konferencji klimatycznej w Paryżu (COP21²) w grudniu 2015 r.**, jest pierwszym w historii uniwersalnym, prawnie wiążącym porozumieniem w dziedzinie klimatu.

Do porozumienia paryskiego przystąpiło prawie 190 krajów, w tym Unia Europejska i jej państwa członkowskie. UE formalnie ratyfikowała porozumienie 5 października 2016 r., co umożliwiło jego wejście w życie 4 listopada

¹ Materiał informacyjny został przygotowany w związku ze zleceniem senator Ewy Mateckiej przez Dział Opracowań Tematycznych, Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji (stan na dzień 2 listopada 2021 r.)

² COP21 (Conference Of the Parties) - 21. Spotkanie *Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu* (United Nations Framework Convention on Climate Change, UNFCCC). Organizowana raz do roku Konferencja Stron jest najwyższym organem *Konwencji klimatycznej*, skupionym na wypracowywaniu konkretnych rozwiązań prowadzących do łagodzenia zmian klimatu. Odbyło się w Paryżu, w dniach 30 listopada - 12 grudnia 2015 roku.

2016 r. Aby porozumienie mogło wejść w życie, instrumenty ratyfikacji musiało złożyć co najmniej 55 krajów odpowiadających za co najmniej 55 proc. światowych emisji.

W Paryżu rządy osiągnęły porozumienie w kwestii:

- długoterminowego celu, jakim jest utrzymanie wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie niższego niż 2°C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej,
- dążenia do tego, by ograniczyć wzrost temperatury do 1,5°C w stosunku do opoki przedindustrialnej, gdyż znacznie obniżyłoby to ryzyko i skutki zmiany klimatu,
- konieczności jak najszybszego osiągnięcia w skali świata punktu zwrotnego maksymalnego poziomu emisji – przy założeniu, że krajom rozwijającym się zajmie to dłużej,
- doprowadzenia do szybkiej redukcji emisji zgodnie z najnowszymi dostępnymi informacjami naukowymi, aby osiągnąć równowagę między emisjami i pochłanianiem gazów cieplarnianych w drugiej połowie XXI wieku.

Jako wkład w realizację celów porozumienia strony przedłożyły obszerne krajowe plany działania w dziedzinie klimatu (wkłady ustalone na poziomie krajowym). Wprawdzie nie są one jeszcze wystarczające, aby osiągnąć uzgodnione cele ograniczenia wzrostu temperatury, lecz porozumienie wytycza drogę do podejmowania kolejnych działań.

Szczegółowe zasady, procedury i wytyczne, które umożliwiają realizację zobowiązań zawartych w porozumieniu paryskim zawiera przyjęty na konferencji klimatycznej ONZ (COP24) w Katowicach w grudniu 2018 r. pakiet katowicki.

Porozumienie jest kolejnym etapem w międzynarodowej polityce klimatycznej, po protokole z Kioto, które angażuje w działania na rzecz ochrony klimatu wszystkie strony Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC³). Różnica pomiędzy Protokołem z Kioto, a Porozumieniem Paryskim polega na tym, że paryskie zobowiązanie dotyczy wszystkich państw będących stronami Porozumienia. W przypadku Protokołu z Kioto zobowiązaniami objęte były jedynie państwa wymienione w Załączniku 1. Konwencji Klimatycznej, czyli tzw. państwa rozwinięte.

2.2. Europejski Zielony Ład

Idea Europejskiego Zielonego Ładu to idea neutralnej klimatycznie gospodarki UE, która ma zostać wprowadzona do 2050 r. Została przedstawiona w komunikacie Komisji Europejskiej z dnia 11 grudnia 2019 r⁴. *Jest to nowa strategia na rzecz wzrostu, której celem jest przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych. Jej celem jest również ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem.*

Neutralność klimatyczna ma dotyczyć całej gospodarki, a więc energetyki, transportu, przemysłu czy rolnictwa. Jest to również plan przejścia na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, w której zostanie zmniejszony poziom zanieczyszczeń i utrzymana zostanie różnorodność biologiczna. Ważnym aspektem są kwestie społeczne – sprawiedliwa transformacja i zobowiązanie, by nikogo nie pozostawić samemu sobie. Zatem Europejski Zielony Ład znacznie wykracza poza obszar ekonomii, pokazując nową, społecznie i środowiskowo zrównoważoną wizję rozwoju⁵.

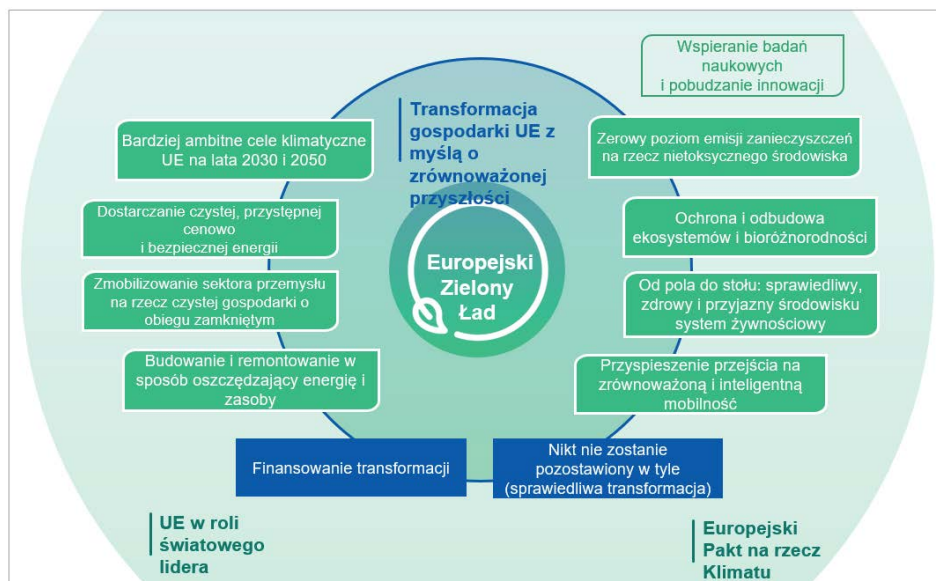
³ UNFCCC to „Konwencja z Rio”, jedna z dwóch otwartych do podpisu na „Szczytzie Ziemi w Rio” w 1992 roku.

⁴ Komisja Europejska, *Europejski Zielony Ład*, Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, COM(2019) 640 final, Bruksela, 11.12.2019; https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1_0016_02/DOC_1&format=PDF.

⁵ Polska w Zielonym Ładzie – korzyści, możliwości i ocena SWOT, Dr Aleksandra Gawlikowska-Fyk, Opinie i Ekspertyzy OE-307 Kancelaria Senatu, październik 2020

Poszczególne elementy Zielonego Ładu przedstawia rysunek 1.

Rys. 1. Elementy Europejskiego Zielonego Ładu

Źródło: Komisja Europejska

2.3. Neutralność klimatyczna

Idea **neutralności klimatycznej** została wprowadzona w **porozumieniu paryskim w 2015 roku**. Podczas COP21 w Paryżu 197 państw, w tym kraje UE, zgodziło się **ograniczyć wzrost temperatury na świecie znacznie poniżej 2°C w porównaniu z poziomem sprzed epoki przemysłowej**. Aby zrealizować ten nadrzędny cel, zobowiązały się one do osiągnięcia „równowagi pomiędzy antropogenicznymi emisjami ze źródeł a ich usuwaniem przez pochłanianie gazów cieplarnianych” do drugiej połowy obecnego wieku, to jest równowagi pomiędzy emisją gazów cieplarnianych a ich pochłanianiem (w procesach naturalnych).

2.4. Ambitne cele klimatyczne (ambicje)

Zobowiązanie zawarte w Europejskim Zielonym Ładzie, zgodnie z którym Unia Europejska ma dążyć do obniżenia do 2030 roku emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55% w stosunku do poziomu z 1990 roku. Takie obniżenie poziomu emisji w najbliższej dekadzie to zasadniczy warunek, który może sprawić, by Europa stała się pierwszym na świecie kontynentem neutralnym dla klimatu do 2050 r.

2.5. Rozporządzenie Effort Sharing Regulation (ESR) 2018

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniające się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 525/2013 ma zastosowanie do emisji gazów cieplarnianych pochodzących z tzw. sektorów non-ETS (sektorów nieobjętych reżimem systemu EU ETS) takich jak: transport, rolnictwo, odpady oraz emisje przemysłowe nieobjęte EU ETS.

Głównym celem *Effort Sharing Regulation* jest ustanowienie obowiązków państw członkowskich UE w odniesieniu do ich minimalnych wkładów w okresie od 2021 r. do 2030 r. w realizację unijnego celu polegającego na **redukcji emisji gazów cieplarnianych z sektorów non-ETS** oraz przyczynienie się do osiągnięcia celów Porozumienia paryskiego.

ESR określa procentowo redukcje emisji gazów cieplarnianych wskazanych w rozporządzeniu przez poszczególne państwa członkowskie do 2030 r. w porównaniu z poziomem tych emisji w 2005 r. oraz upoważnia Komisję

Europejską do przyjmowania aktów wykonawczych określających dla każdego państwa członkowskiego roczne limity emisji na okres od 2021 r. do 2030 r. wyrażone w tonach ekwiwalentu CO₂.

Ograniczenie emisji przez poszczególne państwa członkowskie ma umożliwić realizację celu Unii polegającego na redukcji emisji gazów cieplarnianych z sektorów non-ETS w 2030 r. o 30 % w porównaniu z 2005 r. **Polska w latach 2021- 2030 zobowiązana jest zmniejszyć swoją emisję w sektorach non-ETS o co najmniej 7% w porównaniu do 2005 r.**

ESR przewiduje również możliwość skorzystania przez państwa, które mają trudności z osiągnięciem swojego celu w zakresie emisji gazów cieplarnianych na 2030 r. z **elastyczności** przewidzianych w tym rozporządzeniu (art. 5, 6 ESR – elastyczności w formie pożyczania, przenoszenia, przekazywania, elastyczność w przypadku niektórych państw członkowskich po zmniejszeniu liczby uprawnień w ramach EU ETS).

Jako dodatkową możliwość pozwalającą w razie potrzeby państwom członkowskim wypełnić ich zobowiązania, rozporządzenie w art. 7 wprowadza **elastyczność LULUCF**⁶ w odniesieniu do maksymalnej ilości 280 mln ton ekwiwalentu CO₂ takiego pochłaniania podzielonej między państwa członkowskie. Ta całkowita ilość i jej rozdział między państwa członkowskie mają uwzględniać niższy potencjał sektora rolnego i użytkowania gruntów w zakresie ograniczania emisji oraz odpowiedni wkład tego sektora w ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i w ich sekwestrację.

Ponadto w przypadku spełnienia warunków określonych w rozporządzeniu, państwo członkowskie będzie mogło skorzystać z rezerwy bezpieczeństwa w celu pokrycia deficytu (art. 11 rozporządzenia). Rezerwa bezpieczeństwa powinna być dostępna dla państw członkowskich w 2032 r. jeżeli jej wykorzystanie nie zagrozi osiągnięciu celu Unii polegającego na redukcji emisji gazów cieplarnianych o 30 % w 2030 r. w sektorach objętych niniejszym rozporządzeniem.

2.6. Europejski System Handlu Emisjami (EU ETS)

Utworzony w 2005 r. system EU ETS jest pierwszym na świecie międzynarodowym systemem handlu uprawnieniami do emisji. Jest kluczowym elementem polityki UE na rzecz walki ze zmianą klimatu. Jest to pierwszy i dotychczas największy na świecie rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

Podstawę prawną EU ETS stanowi Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE⁴⁵.

Polska, jako kraj członkowski Unii Europejskiej jest objęta tym systemem.

Obecnie system EU ETS obejmuje 75% światowego handlu uprawnieniami do emisji. Podmioty, które należą do systemu ETS rozliczają emisje gazów cieplarnianych przy pomocy uprawnień do emisji. Obecnie system ten działa w 30 krajach (27 krajów Unii Europejskiej oraz Islandia, Liechtenstein i Norwegia) i obejmuje około 40% wszystkich emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej. Wielka Brytania uruchomiła w 2021 roku własny system handlu emisjami, bez relacji do unijnego.

EU ETS obejmuje emisje, które można z dużą dokładnością mierzyć, opisywać i weryfikować, tj. pochodzące z takich źródeł jak: rafinerie ropy, huty żelaza i stali, aluminium i metali, zakłady produkcji cementu, wapna, szkła, ceramiki, masy celulozowej, papieru i kartonu, kwasów i chemikaliów organicznych oraz z lotnictwa cywilnego⁷.

Działanie systemu ETS polega na wprowadzeniu limitu łącznych emisji niektórych gazów cieplarnianych emitowanych przez objęte systemem instalacje. Limit jest obniżany z czasem, co sprawia, że łączne emisje spadają. W ramach wyznaczonego pułapu przedsiębiorstwa otrzymują lub kupują uprawnienia do emisji, którymi mogą

⁶ Elastyczność związaną z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem; ang. Land Use, Land Use Change and Forestry.

⁷ Sektory obowiązujące do czasu rewizji unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) w 2021 roku.

handlować zgodnie ze swoimi potrzebami. System działa także na rzecz obniżenia emisji w ten sposób, że poprzez wysokie ceny emisji dwutlenku węgla sprawia, że warto inwestować w **technologie niskoemisyjne**. Ponadto, co roku każde przedsiębiorstwo musi zmniejszyć liczbę przydziałów wystarczającą na pokrycie jego całkowitych emisji. W przeciwnym wypadku na podmiot nakładane są wysokie grzywny. W ramach systemu EU ETS ustala się okresy rozliczeniowe. Dotychczas upłynęły okresy obejmujące lata 2005-2007, 2008-2012 i 2013-2020.

2.7. Rok bazowy 1990 i 2005

Rok bazowy oznacza pierwszy rok z szeregu lat we wskaźniku referencyjnym.

Rok bazowy 1990. Protokół z Kioto⁸ po raz pierwszy nałożył zobowiązania na państwa rozwinięte, przyjmujące dobrowolne cele redukcji emisji w odniesieniu do wskazanego przez siebie roku bazowego. Dla większości państw przyjmujących zobowiązania wskazanym przez nie rokiem bazowym był rok 1990.

Protokół nakładał na Polskę zobowiązanie redukcji emisji gazów cieplarnianych o 6% w latach 2008–2012 w stosunku do roku bazowego, za który **dla Polski przyjęto rok 1988**. Stało się tak dlatego, że emisja gazów cieplarnianych w Polsce w roku 1990, który był rokiem bazowym dla pozostałych krajów, nie odpowiadała normalnemu poziomowi emisji ze względu na przejściowe załamanie gospodarki polskiej związane z procesem transformacji ustrojowej. Zatem przyjęcie roku 1990 jako roku bazowego nie byłoby miarodajne dla Polskiej gospodarki.

W Porozumieniu paryskim rządy osiągnęły konsensus w kwestii długoterminowego celu, jakim jest utrzymanie wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie niższego niż 2°C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej dążenia do tego, by ograniczyć wzrost do 1,5°C, gdyż znacznie obniżyłoby to ryzyko i skutki zmiany klimatu

Zgodnie z porozumieniem paryskim początkowo ustalony na poziomie krajowym wkład UE zakładał ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. o co najmniej 40% w stosunku do poziomu z 1990 r. W grudniu 2020 r. UE przedstawiła zaktualizowany i zwiększony ustalony na poziomie krajowym wkład dotyczący redukcji emisji do 2030 r. o co najmniej 55 % w stosunku do poziomu z 1990 r.

Rok bazowy 2005. Rok 2005 jest pierwszym rokiem, w którym zaistniał podział danych dotyczących emisji objętych i nieobjętych EU ETS, w związku z tym zarówno limit emisji w ramach EU ETS, jak i krajowe cele w ramach wspólnego wysiłku redukcyjnego ESR oparto na wartościach emisji z tego roku.

2005 to rok bazowy przyjęty do liczenia celów w obszarach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) (obejmujący duże instalacje w sektorze przemysłu i sektorze energii) i w obszarach objętych decyzją dotyczącą wspólnego wysiłku redukcyjnego ESR (sektory takie jak transport, budownictwo, rolnictwo i przetwarzanie odpadów) (non-ETS).

Ustalony przez UE cel ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (nie tylko CO₂) o 20 % do 2020 r. odnosił się do wielkości emisji z 1990 r. w Unii Europejskiej ogółem.

Około 45 % emisji w ramach tego celu podlega pod unijny system handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) dla emisji z tych sektorów ustalono ogólnounijny limit począwszy od roku 2013.

Pozostałe 55 % emisji podlega pod zakres decyzji dotyczącej wspólnego wysiłku redukcyjnego (ESR), określającej dla poszczególnych państw członkowskich w odniesieniu do tych sektorów roczne wiążące cele w zakresie emisji gazów cieplarnianych w okresie rozliczeniowym w latach 2013-2020.

⁸ Protokół w sprawie emisji gazów cieplarnianych przyjęty w 1997 roku w Kioto w Japonii. Wszedł w życie 16 lutego 2005 roku i do dnia dzisiejszego został ratyfikowany przez 183 kraje. Protokół z Kioto jest pierwszym dokumentem uzupełniającym Ramową Konwencję Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC). Polska podpisała protokół z Kioto 16 lipca 1998 r.

3. Informacja Komisji Europejskiej na temat proponowanych zmian we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego (ESR)⁹

1. Jaki cel ma rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego?

W rozporządzeniu w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego (ESR), przyjętym w 2018 r., ustanowiono krajowe cele w zakresie redukcji emisji pochodzących z:

- transportu drogowego,
- ogrzewania budynków,
- rolnictwa,
- małych instalacji przemysłowych
- gospodarowania odpadami.

Sektory te - które dotychczas nie były objęte unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) - odpowiadają obecnie za około 60 proc. emisji gazów cieplarnianych w UE. Aby osiągnąć ogólny cel UE w zakresie redukcji emisji do 2030 r., Komisja proponuje obecnie zmniejszenie emisji w ramach ESR o co najmniej 40 proc. w porównaniu z poziomami z 2005 r. **Stanowi to zwiększenie o 11 punktów procentowych w porównaniu z istniejącym celem polegającym na zmniejszeniu redukcji emisji o 29 proc.**

ESR gwarantuje, że wszystkie państwa członkowskie będą w sprawiedliwy sposób przyczyniały się do unijnych działań w dziedzinie klimatu. Rozdziela on wysiłki krajowe poprzez zapewnienie, aby państwa członkowskie o wyższym PKB na mieszkańca miały bardziej ambitne cele w zakresie redukcji emisji.

Dla każdego państwa członkowskiego wyznaczono roczne limity emisji, które są stopniowo zmniejszane do 2030 r. ESR zawiera szereg mechanizmów elastyczności umożliwiających państwom członkowskim osiągnięcie wyznaczonych dla nich celów w opłacalny sposób.

We wniosku Komisji zachowano obecną strukturę i zakres rozporządzenia. Oprócz wyznaczenia **ambitniejszych celów dla UE i państw członkowskich nieznacznie dostosowano sposób, w jaki państwa członkowskie mogą wykorzystać istniejące mechanizmy elastyczności, aby osiągnąć swoje cele.** Ogólnie rzecz biorąc, zaktualizowane cele zmniejszają rozbieżność poziomów emisji na mieszkańca w państwach członkowskich do 2030 r. w większym stopniu, niż miało to miejsce w dotychczasowych celach. Ponadto we wniosku stworzono dodatkową rezerwę bezpieczeństwa, aby pomóc państwom członkowskim sprostać bardziej ambitnym celom wyznaczonym dla nich w ESR. ESR nadal obejmuje sektory transportu drogowego i budownictwa, oprócz ich włączenia w nowy system handlu emisjami (w związku ze zmianą w ramach pakietu *Fit for 55* dotyczącą systemu EU ETS).

2. Dlaczego budownictwo i transport powinny nadal być objęte zakresem rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego, mimo iż są obecnie również włączone do systemu handlu emisjami?

Transport drogowy i budownictwo są aktualnie odpowiedzialne za ok. 55 proc. emisji wchodzących w zakres ESR. Redukcje emisji w tych sektorach były od dawna niewystarczające – emisje z transportu drogowego są coraz większe – konieczne jest zatem szybsze osiągnięcie zwiększonego celu na 2030 r. Wymaga to zmienionego podejścia politycznego.

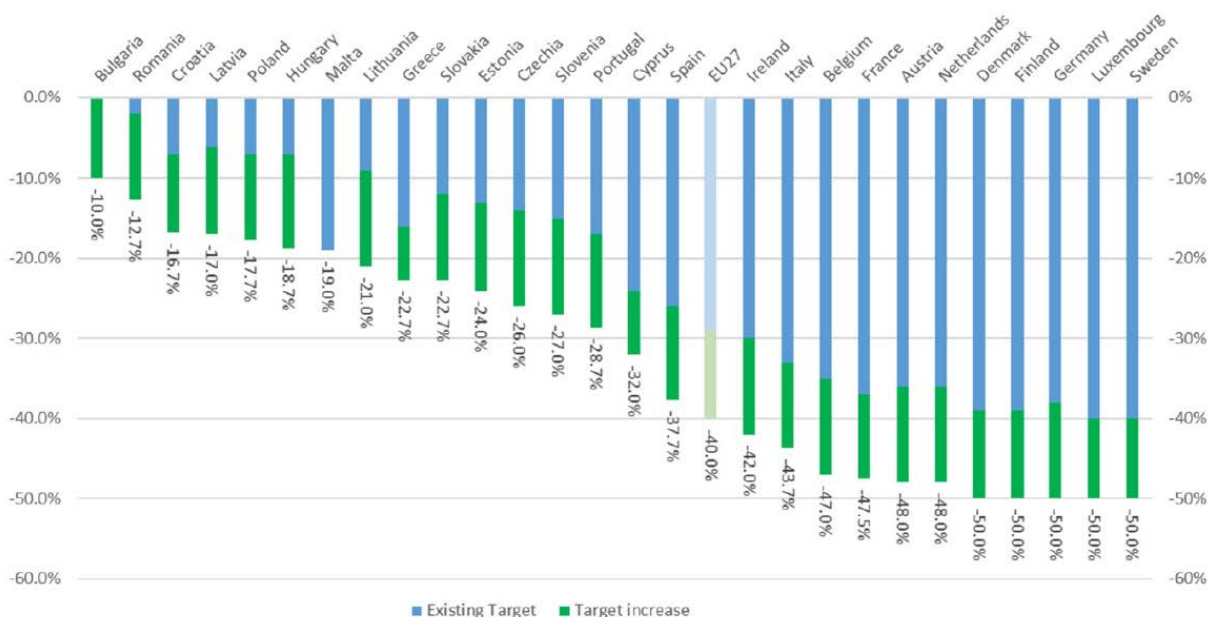
Sygnal cenowy z handlu emisjami wysłany do sektora transportu drogowego i ogrzewania zachęci przedsiębiorstwa i konsumentów do oszczędzania energii i dokonywania **przyjaznych dla klimatu inwestycji.** Są to jednak sektory, w których zachęty cenowe muszą być wspomagane przez działania rządowe, takie jak niwelowanie niedoskonałości rynku, inwestowanie w infrastrukturę, wprowadzanie pojazdów bezemisyjnych i promowanie renowacji budynków. Sprawi to z kolei, że taka polityka umożliwi i ułatwi konsumentom i przedsiębiorstwom podejmowanie niezbędnych decyzji inwestycyjnych, wzmacniając opłacalne działania i zmniejszając do niezbędnego minimum wpływ polityki cenowej dotyczącej emisji gazów cieplarnianych na konsumentów indywidualnych.

⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/qanda_21_3543 (Pytania i odpowiedzi – rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego oraz użytkowania gruntów, leśnictwa i rolnictwa, Komisja Europejska, Bruksela, 14 lipca 2021 r.)

3. Czy państwa członkowskie będą musiały zwiększyć swoje wysiłki, aby zrealizować nowy cel UE? Jak zostaną rozłożone te wysiłki?

Wszystkie państwa członkowskie muszą przyczynić się do osiągnięcia zwiększonego, ogólnego poziomu redukcji docelowego w Unii. Nowe poziomy redukcji emisji docelowe dla państw członkowskich będą wynosić od 10 do 50 proc. w porównaniu z poziomem emisji z 2005 r. Podejście oparte wyłącznie na wielkości PKB na mieszkańca spowodowałoby relatywnie wyższe koszty dla niektórych państw członkowskich w osiąganiu wyznaczonych dla nich poziomów docelowych. Komisja wnioskuje zatem o ich dostosowanie, tak aby uwzględniały opłacalność ekonomiczną. Wykres poniżej pokazuje docelowy poziom redukcji emisji proponowany dla każdego państwa członkowskiego na 2030 r.

Wykres 1. Docelowy poziom redukcji emisji proponowany dla każdego państwa członkowskiego na 2030 r. w zestawieniu z obecnym poziomem redukcji

Źródło: Komisja Europejska, QANDA/21/3543

4. Czy istnieje jakakolwiek elastyczność w sposobie, w jaki państwa członkowskie mogą osiągnąć wiążące cele w odnośnych sektorach?

Rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego przewiduje kilka mechanizmów, które pomagają państwom członkowskim w realizacji ich celów w sposób opłacalny ekonomicznie. Państwa członkowskie mogą zezwolić na „zachowywanie i pożyczanie” przydziałów emisji. W latach, w których poziom emisji jest niższy od ich rocznych przydziałów emisji, państwa członkowskie mogą zachować nadwyżki i wykorzystać je w kolejnych latach. W latach, w których poziom emisji jest wyższy od rocznego limitu, państwa członkowskie mogą pożyczyć pewną ograniczoną część uprawnień z przydziału na kolejny rok. Państwa członkowskie mogą również kupować i sprzedawać między sobą przydziały uprawnień do emisji, zwiększając w ten sposób opłacalność realizacji ogólnego unijnego celu redukcji emisji. Państwa członkowskie mogą ponadto wykorzystać pewną ograniczoną ilość kredytów wygenerowanych w sektorze gruntów dzięki pochłanianiu gazów cieplarnianych, aby zrealizować cele określone dla nich w ESR. (...)

Komisja proponuje również stworzenie dodatkowej rezerwy dla państw członkowskich opartej na „niewykorzystanym” pochłanianiu gazów cieplarnianych wygenerowanych w Unii. Dodatkowa rezerwa będzie działać jako ubezpieczenie i wejdzie w życie dopiero wtedy, gdy UE zrealizuje w co najmniej 55 procentach swój cel redukcji gazów cieplarnianych na 2030 r. Europejskie prawo o klimacie ustaliło maksymalny wkład pochłaniania netto w osiąganie unijnego celu -55 proc. na 225 Mt ekwiwalentu CO₂.

5. Jakie polityki i środki pomogą państwom członkowskim w realizacji ich celów w ramach wspólnego wysiłku?

Przyjęte w ramach pakietu *fit for 55* wnioski są ściśle powiązane, każdy z nich uzupełnia inne i pomaga w osiągnięciu celów wyznaczonych w pakiecie. Dyrektywa o efektywności energetycznej, dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii, normy emisji CO₂ dla samochodów osobowych i dostawczych, rozporządzenie w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i rozporządzenie w sprawie handlu emisjami pomogą państwom członkowskim osiągnąć cele wyznaczone dla nich w ESR. Na szczeblu krajowym polityki te muszą być uzupełnione działaniami rządowymi mającymi na celu korygowanie niedoskonałości rynku, takimi jak inwestycje w infrastrukturę, pomoc na zakup pojazdów bezemisyjnych oraz pomoc na renowacje budowlane realizowane w sposób opłacalny ekonomicznie.

4. Zestawienie zmian proponowanych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającym rozporządzenie (UE)2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego.

Tab. 1. Zmiany wprowadzone w rozporządzeniu (WE) 2018/842 (opracowanie własne BADK)

Zmiany wprowadzone w rozporządzeniu (WE) 2018/842		
	ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013	ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego
Artykuł 1.	<p>Art. 1.</p> <p style="text-align: center;">Przedmiot</p> <p>Niniejsze rozporządzenie określa obowiązki państw członkowskich w odniesieniu do ich minimalnych wkładów w okresie od 2021 r. do 2030 r. na rzecz realizacji celu Unii polegającego na redukcji jej emisji gazów cieplarnianych w 2030 r. o 30 % w porównaniu z 2005 r. w sektorach objętych art. 2 niniejszego rozporządzenia i przyczynia się do osiągnięcia celów Porozumienia paryskiego. Niniejsze rozporządzenie ustanawia także przepisy dotyczące ustalania rocznych limitów emisji oraz oceny postępów państw członkowskich w zakresie realizacji ich minimalnych wkładów.</p>	w Art. 1 wartość „30 %” zastępuje się wartością „ 40 % ”
Art. 1 dotyczący przedmiotu: aktualizacja odniesienia do ogólnounijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych przewidzianego w rozporządzeniu ESR;		

Art. 2.	<p>Art. 2.</p> <p style="text-align: center;">Zakres stosowania</p> <p>1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do emisji gazów cieplarnianych pochodzących z kategorii źródeł IPCC obejmujących energię, procesy przemysłowe i użytkowanie produktów, rolnictwo oraz odpady, ustalonych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 525/2013, z wyłączeniem emisji gazów cieplarnianych pochodzących z działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE.</p>	<p>Art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do emisji gazów cieplarnianych pochodzących z kategorii źródeł IPCC obejmujących energię, procesy przemysłowe i użytkowanie produktów, rolnictwo oraz odpady, ustalonych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999*, z wyłączeniem emisji gazów cieplarnianych pochodzących z działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE innych niż działania w zakresie »transportu morskigo«.</p> <p>* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).”</p>
<p>Art. 2 dotyczący zakresu stosowania: dostosowanie sposobu definiowania zakresu z uwzględnieniem proponowanego włączenia transportu morskigo do załącznika I do dyrektywy 2003/87/WE</p>		
Art. 3.		Art. 3. pozostaje bez zmian

<p>Art. 4.</p>	<p>Art. 4.</p> <p>Roczne poziomy emisji na okres od 2021 r. do 2030 r.</p> <p>2. Z zastrzeżeniem elastyczności przewidzianych w art. 5, 6 i 7 niniejszego rozporządzenia, dostosowań na podstawie art. 10 ust. 2 niniejszego rozporządzenia oraz biorąc pod uwagę wszelkie odliczenia wynikające ze stosowania art. 7 decyzji nr 406/2009/WE, każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego emisje gazów cieplarnianych w każdym roku między 2021 r. a 2029 r. nie przekraczały poziomu określonego na podstawie ścieżki liniowej rozpoczynającej się od średniej wielkości jego emisji gazów cieplarnianych w latach 2016, 2017 i 2018, ustalonych na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, a kończącej się w 2030 r. na pułapie określonym dla tego państwa członkowskiego w załączniku I do niniejszego rozporządzenia. Początkowy punkt liniowej ścieżki danego państwa członkowskiego przypada w pięciu dwunastych okresu od 2019 r. do 2020 r. albo w 2020 r. w zależności od tego, która z tych dat skutkuje niższym limitem dla danego państwa członkowskiego.</p> <p>3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające roczne limity emisji na okres od 2021 r. do 2030 r. wyrażone w tonach ekwiwalentu CO₂, jak określono w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Na użytek tych aktów wykonawczych Komisja dokonuje kompleksowego przeglądu najnowszych danych z krajowych wykazów na lata 2005 i 2016–2018 przekazanych przez państwa członkowskie na podstawie art. 7 rozporządzenia (UE) nr 525/2013. PL L 156/32 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 19.6.2018 Te akty wykonawcze określają wartość emisji gazów cieplarnianych każdego państwa członkowskiego w 2005 r. wykorzystywaną do ustalenia rocznych limitów emisji określonych w ust. 1 i 2.</p>	<p>Art. 4 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:</p> <p>„2. Z zastrzeżeniem elastyczności przewidzianych w art. 5, 6 i 7 niniejszego rozporządzenia oraz dostosowań na podstawie jego art. 10 ust. 2, a także biorąc pod uwagę wszelkie odliczenia wynikające ze stosowania art. 7 decyzji nr 406/2009/WE, każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego emisje gazów cieplarnianych:</p> <p>a) w latach 2021 i 2022 nie przekraczały poziomu określonego na podstawie ścieżki liniowej rozpoczynającej się od średniej wielkości jego emisji gazów cieplarnianych w latach 2016, 2017 i 2018, ustalonych na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, a kończącej się w 2030 r. na pułapie określonym dla tego państwa członkowskiego w kolumnie 1 załącznika I do niniejszego rozporządzenia. Początkowy punkt liniowej ścieżki danego państwa członkowskiego przypada w pięciu dwunastych okresu od 2019 r. do 2020 r. albo w 2020 r. w zależności od tego, która z tych dat skutkuje niższym limitem dla danego państwa członkowskiego;</p> <p>b) w latach 2023, 2024 i 2025 nie przekraczały poziomu określonego na podstawie ścieżki liniowej rozpoczynającej się w 2022 r. od rocznego limitu emisji obowiązującego w tym państwie członkowskim, ustalonego na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu dla danego roku, a kończącej się w 2030 r. na pułapie określonym dla tego państwa członkowskiego w kolumnie 2 załącznika I do niniejszego rozporządzenia;</p> <p>c) w latach 2026–2030 nie przekraczały poziomu określonego na podstawie ścieżki liniowej rozpoczynającej się w 2024 r. od średniej wielkości jego emisji gazów cieplarnianych w latach 2021, 2022 i 2023, zgłoszonych przez państwo członkowskie na podstawie art. 26 rozporządzenia (UE) 2018/1999, a kończącej się w 2030 r. na pułapie określonym dla tego państwa członkowskiego w kolumnie 2 załącznika I do niniejszego rozporządzenia.</p> <p>3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające roczne limity emisji dla każdego państwa członkowskiego na okres od 2021 r. do 2030 r. wyrażone w tonach ekwiwalentu CO₂, zgodnie ze ścieżkami liniowymi określonymi w ust. 2. Komisja określa roczne limity emisji za lata 2021 i 2022 na podstawie kompleksowego przeglądu najnowszych danych z krajowych wykazów na lata 2005 i 2016–2018 przekazanych przez państwa członkowskie na podstawie art. 7 rozporządzenia (UE) nr 525/2013 i wskazuje wartość emisji gazów cieplarnianych każdego państwa członkowskiego za 2005 r. zastosowaną do określenia tych rocznych limitów emisji. Roczne limity emisji za lata 2023, 2024 i 2025 określa na podstawie wartości emi-</p>
----------------	--	---

		<p>sji gazów cieplarnianych każdego państwa członkowskiego za 2005 r. wskazanej zgodnie z akapitem drugim oraz na podstawie poddanych przeglądowi wartości danych z krajowych wykazów za lata 2016, 2017 i 2018, o których mowa w akapicie drugim.</p> <p>Komisja określa roczne limity emisji za lata 2026–2030 na podstawie wartości emisji gazów cieplarnianych każdego państwa członkowskiego za 2005 r. wskazanej zgodnie z akapitem drugim oraz na podstawie kompleksowego przeglądu najnowszych danych z krajowych wykazów na lata 2021, 2022 i 2023 przekazanych przez państwa członkowskie na podstawie art. 26 rozporządzenia (UE) 2018/1999.”</p>
<p>Art. 4 ust. 2 i 3 dotyczący rocznych poziomów emisji na okres 2021–2030: aktualizacja ram, na podstawie których Komisja określi nowe roczne poziomy emisji dla państw członkowskich na okres 2023–2030. Nowe ramy obejmują aktualizację krajowych rocznych limitów emisji przy wykorzystaniu nowych danych, które staną się dostępne dopiero w 2025 r. Biorąc pod uwagę niepewności związane ze średnioterminowymi konsekwencjami pandemii COVID-19 dla gospodarki i z szybkością odbudowy, przegląd w 2025 r. pozwoli na dostosowanie rocznych limitów emisji na okres 2026–2030 w celu zapewnienia, aby nie były one ani zbyt łagodne, ani zbyt rygorystyczne</p>		
Art. 5.		Art. 5. Pozostaje bez zmian.
Art. 6.	<p>Art. 6. Elastyczność w przypadku niektórych państw członkowskich po zmniejszeniu liczby uprawnień w ramach EU ETS</p> <p>3. Państwa członkowskie wymienione w załączniku II powiadamiają Komisję do dnia 31 grudnia 2019 r. o wszelkich zamiarach skorzystania – w celu zapewnienia zgodności na podstawie art. 9 – z ograniczonego anulowania uprawnień w ramach EU ETS, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, do wielkości procentowej określonej w załączniku II na każdy rok w okresie od 2021 r. do 2030 r. dla każdego zainteresowanego państwa członkowskiego.</p> <p>Państwa członkowskie wymienione w załączniku II mogą jednokrotnie w 2024 r. i jednokrotnie w 2027 r., podjąć decyzję o zmniejszeniu wielkości</p>	<p>w Art. 6 dodaje się ust. 3a w brzmieniu: „3a. Malta powiadamia Komisję do dnia 31 grudnia 2023 r., czy zamierza skorzystać – w celu zapewnienia zgodności na podstawie art. 9 – z ograniczonego anulowania uprawnień w ramach EU ETS, o którym mowa w ust. 1, do wielkości procentowej określonej w załączniku II na każdy rok w okresie od 2025 r. do 2030 r.”</p>

	<p>procentowej, o której powiadomiły Komisję. W takim przypadku dane państwo członkowskie powiadamia Komisję o takiej decyzji odpowiednio do dnia 31 grudnia 2024 r. lub do dnia 31 grudnia 2027 r.</p>	
<p>Art. 6 – nowy ustęp 3a dotyczący elastyczności unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji: wyznaczenie Malcie terminu na określenie, czy zamierza skorzystać ze swojej zwiększonej elastyczności ETS. Ten nowy termin jest niezbędny, zważywszy że ze względu na swoje uwarunkowania gospodarcze Malta będzie miała dostęp do zwiększonej elastyczności ETS wskutek zmiany załącznika II do rozporządzenia ESR</p>		
<p>Art. 7.</p>	<p>Art. 7. Dodatkowe wykorzystanie maksymalnie 280 mln pochłaniania netto z LULUCF</p> <p>1. W zakresie, w jakim emisje gazów cieplarnianych państwa członkowskiego przekraczają jego roczny limit emisji na dany rok, w tym wszelkie roczne limity emisji przeniesione na podstawie art. 5 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, na użytek oceny zgodności tego państwa członkowskiego na podstawie art. 9 niniejszego rozporządzenia za dany rok można uwzględnić ilość do poziomu sumy całkowitego pochłaniania netto i całkowitych emisji netto z połączonych kategorii rozliczania gruntów obejmujących grunty zalesione, grunty wylesione, zarządzane grunty uprawne, zarządzane grunty trawiaste oraz – z zastrzeżeniem aktów delegowanych przyjętych na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu – zarządzane grunty leśne i zarządzane tereny podmokłe, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia (UE) 2018/841, pod warunkiem że:</p> <p>a) łączna ilość uwzględniona w odniesieniu do tego państwa członkowskiego dla wszystkich lat w okresie od 2021 r. do 2030 r. nie przekracza maksymalnej wielkości sumarycznego pochłaniania netto określonej dla tego państwa członkowskiego w załączniku III do niniejszego rozporządzenia;</p> <p>2. Komisja przyjmuje zgodnie z art. 13 niniejszego rozporządzenia akty delegowane w celu zmiany tytułu załącznika III do niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do kategorii rozliczania gruntów, tak aby:</p> <p>a) uwzględnić wkład kategorii rozliczania gruntów obejmującej zarządzane obszary leśne, nie przekraczając maksymalnych wielkości całkowitego pochłaniania netto dla każdego państwa członkowskiego, o których mowa w</p>	<p>w Art. 7 wprowadza się następujące zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tytuł otrzymuje brzmienie: „Dodatkowe wykorzystanie pochłaniania netto z LULUCF”; - w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany: zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie: „W zakresie, w jakim emisje gazów cieplarnianych państwa członkowskiego przekraczają jego roczny limit emisji na dany rok, w tym wszelkie roczne limity emisji przeniesione na podstawie art. 5 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, na użytek oceny zgodności tego państwa członkowskiego na podstawie art. 9 niniejszego rozporządzenia za dany rok można uwzględnić ilość do poziomu sumy całkowitego pochłaniania netto i całkowitych emisji netto z połączonych kategorii rozliczania gruntów objętych zakresem rozporządzenia (UE) 2018/841, pod warunkiem że:”; lit. a) otrzymuje brzmienie: „a) łączna ilość uwzględniona w odniesieniu do tego państwa członkowskiego dla lat 2021–2025 nie przekracza połowy maksymalnej wielkości sumarycznego pochłaniania netto określonej dla tego państwa członkowskiego w załączniku III do niniejszego rozporządzenia; aa) łączna ilość uwzględniona w odniesieniu do tego państwa członkowskiego dla lat 2026–2030 nie przekracza połowy maksymalnej wielkości sumarycznego pochłaniania netto określonej dla tego państwa członkowskiego w załączniku III do niniejszego rozporządzenia;” <p>- uchyla się ust. 2;</p>

	załączniku III do niniejszego rozporządzenia, w przypadku przyjęcia aktów delegowanych określających poziomy referencyjne dla lasów na podstawie art. 8 ust. 8 lub 9 rozporządzenia (UE) 2018/841; oraz b) uwzględnić wkład kategorii rozliczania gruntów obejmującej zarządzane obszary podmokłe, nie przekraczając maksymalnych wielkości całkowitego pochłaniania netto dla każdego państwa członkowskiego, o których mowa w załączniku III do niniejszego rozporządzenia, w przypadku gdy na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/841 wszystkie państwa członkowskie mają rozliczać tę kategorię.	
Art. 7 dotyczący wykorzystania pochłaniania netto z LULUCF: podział wykorzystania elastyczności LULUCF na dwa pięcioletnie okresy i nałożenie na każdy z tych okresów limitu odpowiadającego połowie ich łącznej ilości; oraz usunięcie ust. 2, zważywszy że planowana zmiana tytułu załącznika III zostanie przeprowadzona poprzez proponowaną w niniejszym wniosku zmianę rozporządzenia ESR		
Art. 8.		Art. 8. Pozostaje bez zmian.
Art. 9.	Art. 9. Ocena zgodności 2. Jeżeli emisje gazów cieplarnianych danego państwa członkowskiego w okresie od 2021 r. do 2025 r., albo w okresie od 2026 r. do 2030 r. , o których mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) 2018/841, przewyższają jego pochłanianie określone zgodnie z art. 12 tego rozporządzenia, centralny administrator odlicza od rocznych limitów emisji tego państwa członkowskiego wielkość równą tej nadwyżce emisji gazów cieplarnianych wyrażoną w tonach ekwiwalentu CO ₂ na odpowiednie lata.	Art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Jeżeli emisje gazów cieplarnianych danego państwa członkowskiego w okresie od 2021 r. do 2025 r. , o których mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) 2018/841, przewyższają jego pochłanianie określone zgodnie z art. 12 tego rozporządzenia, centralny administrator odlicza od rocznych limitów emisji tego państwa członkowskiego wielkość równą tej nadwyżce emisji gazów cieplarnianych wyrażoną w tonach ekwiwalentu CO ₂ na odpowiednie lata.”
Art. 10.		Art. 10. pozostaje bez zmian
Art.11.	Art. 11. Rezerwa bezpieczeństwa 1. Z zastrzeżeniem spełnienia celu Unii, o którym mowa w art. 1, w rejestrze Unii ustanawia się rezerwę bezpieczeństwa odpowiadającą ilości do 105 mln ton ekwiwalentu CO ₂ . Rezerwa bezpieczeństwa jest dostępna dodatkowo oprócz elastyczności przewidzianych w art. 5, 6 i 7. 2. Państwo członkowskie może korzystać z rezerwy bezpieczeństwa, o ile spełnione są wszystkie następujące warunki: a) jego PKB na mieszkańca w cenach rynkowych w 2013 r., opublikowane przez Eurostat w kwietniu 2016 r., było poniżej średniej unijnej; b) jego łączne emisje gazów cieplarnianych w latach od 2013 r. do 2020 r. w	Dodaje się Art. 11a. Dodatkowa rezerwa 1. Jeżeli do 2030 r. Unia zredukuje emisje gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomami z 1990 r. zgodnie z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119**, a także z uwzględnieniem maksymalnego limitu wkładu pochłaniania netto, w rejestrze Unii ustanowiona zostanie dodatkowa rezerwa. 2. Państwa członkowskie, które zdecydują się nie wnosić wkładu ani nie korzystać z dodatkowej rezerwy, powiadamiają Komisję o swojej decyzji nie później niż sześć miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. 3. Dodatkowa rezerwa obejmuje pochłanianie netto, które uczestniczące państwa

sektorach objętych niniejszym rozporządzeniem są niższe od jego łącznych rocznych limitów emisji na lata od 2013 r. do 2020 r.; oraz

c) jego emisje gazów cieplarnianych przekraczają jego roczne limity emisji w okresie od 2026 r. do 2030 r., mimo że:

(i) wykorzystało elastyczności na podstawie art. 5 ust. 2 i 3;

(ii) wykorzystało w maksymalnym możliwym stopniu pochłanianie netto zgodnie z art. 7, nawet jeżeli ilość ta nie osiąga poziomu określonego w załączniku III; oraz

(iii) nie dokonało przekazania netto do innego państwa członkowskiego na podstawie art. 5.

3. Państwo członkowskie, które spełnia warunki określone w ust. 2 niniejszego artykułu, otrzymuje z rezerwy bezpieczeństwa dodatkową ilość do wysokości jego niedoborów, która ma zostać wykorzystana do celów zapewnienia zgodności na podstawie art. 9. Ilość ta nie przekracza 20 % jego całkowitej nadwyżki w okresie od 2013 r. do 2020 r.

Jeżeli uzyskana w wyniku tego łączna ilość, jaką mają uzyskać wszystkie państwa członkowskie, które spełniają warunki określone w ust. 2 niniejszego artykułu, przekracza pułap, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, ilości, które ma uzyskać każde z tych państw członkowskich, zmniejsza się proporcjonalnie.

4. Wszelkie wielkości pozostające w rezerwie bezpieczeństwa po rozdzieleniu zgodnie z akapitem pierwszym ust. 3 rozdziela się między państwa członkowskie, o których mowa w tym akapicie, proporcjonalnie do ich pozostałych niedoborów, ale tak, by ich nie przekroczyć. Taka ilość może być dla każdego z tych państw członkowskich dodatkowa względem wielkości procentowej, o której mowa w tym akapicie.

5. Po zakończeniu przeglądu, o którym mowa w art. 19 rozporządzenia (UE) nr 525/2013, w odniesieniu do 2020 r. Komisja publikuje dla każdego państwa członkowskiego, które spełnia warunki określone w ust. 2 lit. a) i b) niniejszego artykułu, wielkości odpowiadające 20 % całkowitej nadwyżki w okresie od 2013 r. do 2020 r., o których mowa w akapicie pierwszym ust. 3 niniejszego artykułu.

członkowskie wygenerowały w latach 2026–2030 jako nadwyżkę w stosunku do ich odpowiednich wartości docelowych, na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/841, po odliczeniu obu poniższych zmiennych:

a) wszelkich elastyczności zastosowanych na podstawie art. 11–13b rozporządzenia (UE) 2018/841;

b) ilości uwzględnionych w celu zapewnienia zgodności na podstawie art. 7 niniejszego rozporządzenia.

4. Jeżeli utworzona zostanie dodatkowa rezerwa na podstawie ust. 1, uczestniczące państwo członkowskie może z niej skorzystać, jeżeli spełnione są następujące warunki:

a) emisje gazów cieplarnianych tego państwa członkowskiego przekraczają jego roczne limity emisji w okresie od 2026 r. do 2030 r.;

b) państwo członkowskie wykorzystało elastyczności na podstawie art. 5 ust. 2 i 3;

c) państwo członkowskie wykorzystało w maksymalnym możliwym stopniu pochłanianie netto zgodnie z art. 7, nawet jeżeli ilość ta nie osiąga poziomu określonego w załączniku III; oraz

d) państwo członkowskie nie dokonało przekazania netto do innego państwa członkowskiego na podstawie art. 5.

5. W przypadku gdy państwo członkowskie spełnia warunki określone w ust. 4, otrzymuje z dodatkowej rezerwy dodatkową ilość do wysokości jego niedoborów, która ma zostać wykorzystana do celów zapewnienia zgodności na podstawie art. 9.

Jeżeli uzyskana w wyniku tego łączna ilość, jaką mają uzyskać wszystkie państwa członkowskie, które spełniają warunki określone w ust. 4 niniejszego artykułu, przekracza ilość przydzieloną na potrzeby dodatkowej rezerwy, o której mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, ilości, które ma uzyskać każde z tych państw członkowskich, zmniejszają się proporcjonalnie.

** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1)."

dodanie nowego artykułu (Art. 11a): ustanowienie dobrowolnej dodatkowej rezerwy (utworzonej z wszelkich niewykorzystanych jednostek z sektora LULUCF pod koniec drugiego okresu dostosowania się do wymagań) do wykorzystania przez państwa członkowskie w celu zapewnienia zgodności z ich celem na 2030 r. przewidzianym w rozporządzeniu ESR, pod warunkiem że ogólnounijny cel -55 % zostanie spełniony przy maksymalnym wkładzie pochłaniania netto na poziomie 225 Mt ekwiwalentu CO₂, zgodnie z Europejskim prawem o klimacie. Taka dodatkowa elastyczność ułatwi zapewnienie zgodności przez państwa członkowskie, które mogą mieć trudności z poradzeniem sobie z bardziej rygorystycznymi krajowymi celami zarówno w sektorach objętych rozporządzeniem ESR, jak i w sektorach LULUCF, dopiero pod koniec okresu;

Art. 12 – 17 pozostają bez zmian

Załącznik I

załącznik I do rozporządzenia (UE) 2018/842 zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszego rozporządzenia

załącznik I dotyczący redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie: dodanie nowych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. dla państw członkowskich w porównaniu z poziomami z 2005 r. dla sektorów objętych rozporządzeniem ESR;

Załącznik II

w załączniku II pozycja dotycząca Malty otrzymuje brzmienie:
Maksymalny odsetek emisji gazów cieplarnianych w 2005 r. określony zgodnie z Art. 4 ust. 3
„Malta 7 %”;

załącznik II dotyczący elastyczności systemu handlu emisjami: zwiększenie limitu elastyczności ETS dla Malty z 2 % do 7 %;

Załącznik III

tytuł załącznika III otrzymuje brzmienie:
„Pochłanianie netto ogółem z kategorii gruntów objętych rozporządzeniem (UE) 2018/841, które państwa członkowskie mogą uwzględnić do celów zgodności w okresie od 2021 r. do 2030 r. na podstawie Art. 7, ust. 1 lit a) niniejszego rozporządzenia”.

załącznik III: zmiana tytułu zgodnie z nowym brzmieniem Art. 7.

5. Wywiązywanie się z realizacji celów w zakresie wspólnego wysiłku redukcyjnego na rok 2030 przez Polskę, na tle innych krajów UE.

W sprawozdaniu Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów *Początek drogi do osiągnięcia neutralności klimatycznej w Europie do 2050 r. Sprawozdanie z postępów działań UE na rzecz klimatu za 2020 r. (COM(2020) 777 final)* z dnia 30.11.2020 r. opublikowano stan realizacji celów redukcji emisji przez poszczególne kraje Unii Europejskiej.

Pułapy emisji gazów cieplarnianych osiągnane przez państwa członkowskie w 2020 r. w porównaniu z poziomami emisji gazów cieplarnianych w 2005 r. zostały określone w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. *w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych.*

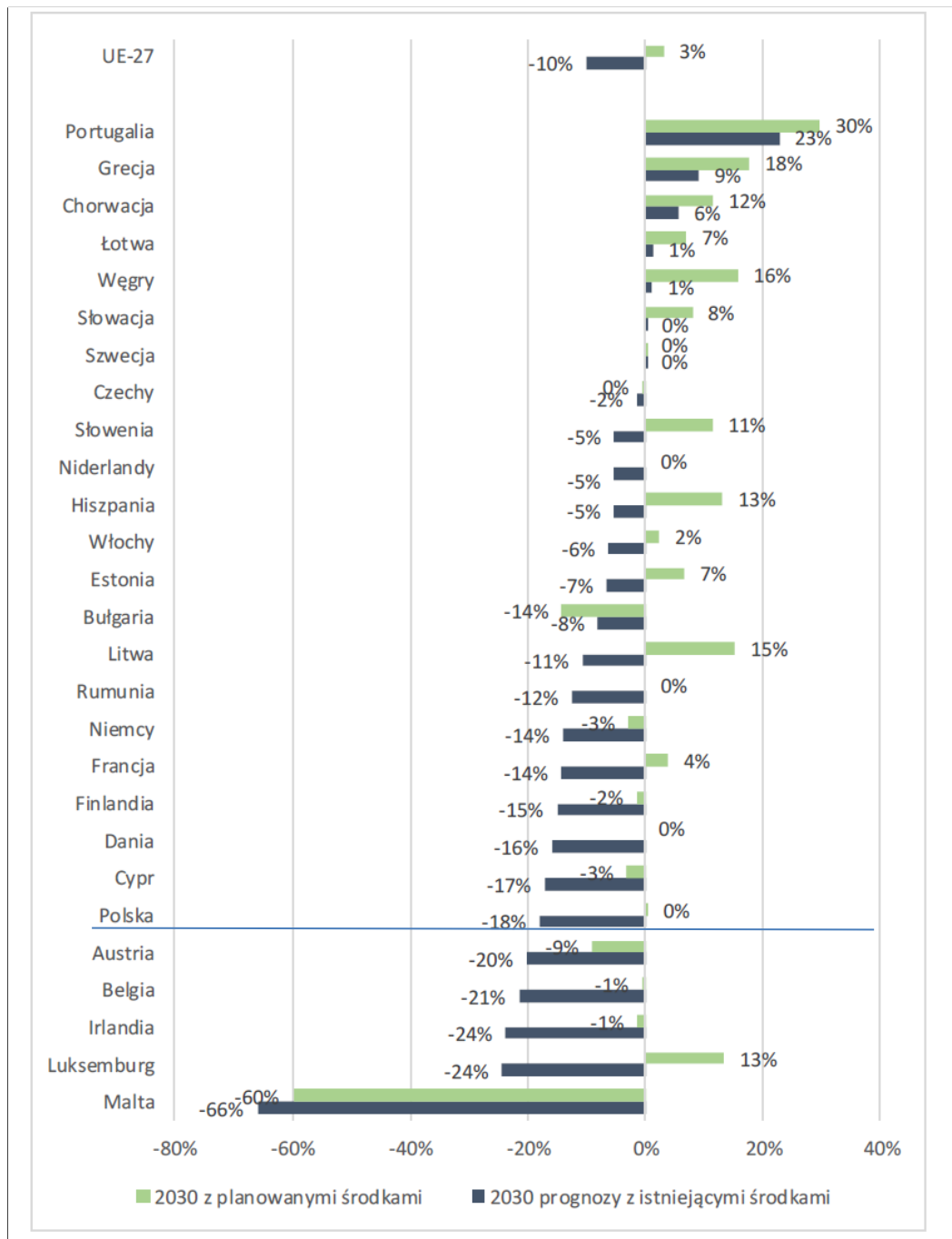
Krajowe cele w zakresie emisji na rok 2030 określone zostały w rozporządzeniu w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego (rozporządzenie ESR).

W sprawozdaniu z postępów działań UE na rzecz klimatu za 2020 r. określono, że przy wdrażaniu obecnych strategii krajowych (stan na 30.11.2020 r.) do 2030 roku UE łącznie osiągnie poziom zmniejszenia emisji 19% w porównaniu z rokiem 2005 – jest to znacznie poniżej oczekiwanego poziomu redukcji emisji – o 30% do roku 2030 określonego w rozporządzeniu ESR.

Przy wdrożeniu dodatkowych strategii klimatycznych przez poszczególne kraje poziom wyniósłby 32%. Jest to jednak znacznie poniżej ambitniejszego celu klimatycznego, który zakłada redukcję emisji gazów cieplarnianych o 55% do roku 2030, aby osiągnąć neutralność klimatyczną w roku 2050.

Wykres 2. obrazuje rozbieżność między celami określonymi w rozporządzeniu ESR na rok 2030 a prognozowanymi emisjami ze środkami istniejącymi oraz planowanymi w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu w ujęciu procentowym w stosunku do emisji w roku bazowym 2005.

Wykres 2. Rozbieżności między celami na 2030 r. określonymi w rozporządzeniu ESR a prognozowanymi emisjami z istniejącymi środkami i ze środkami planowanymi w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu w ujęciu procentowym w stosunku do emisji w roku bazowym 2005. Wartości dodatnie wskazują na realizację celów z nadwyżką; wartości ujemne wskazują, że przewiduje się, iż cele nie zostaną osiągnięte

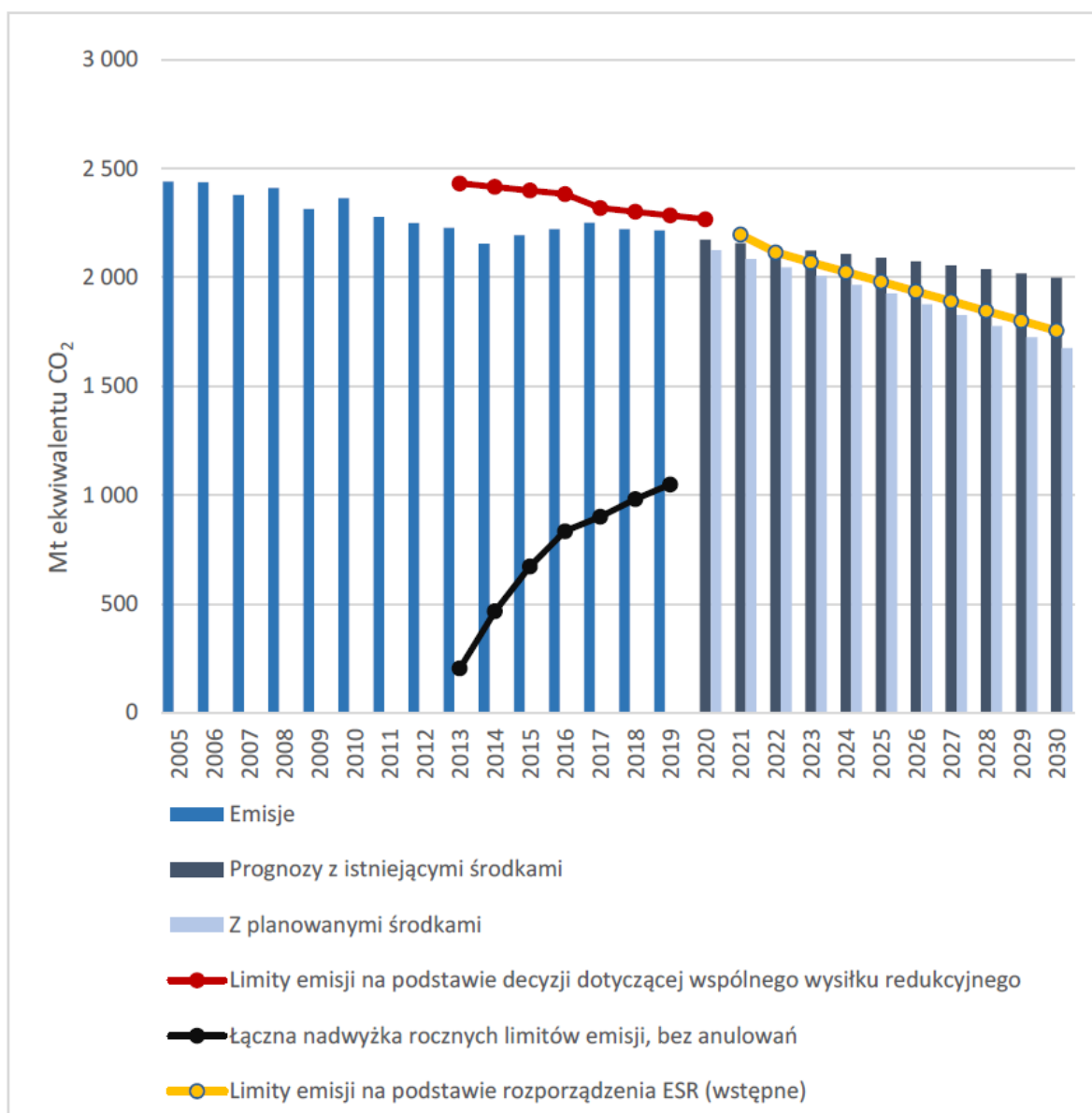
Źródło: Komisja Europejska COM(2020) 777 final

System wspólnego wysiłku redukcyjnego został uruchomiony w UE w 2013 roku. Od czasu jego uruchomienia emisje w skali całej Unii Europejskiej co roku były niższe od maksymalnych zakładanych wartości.

Wielkość emisji w UE-27 będących przedmiotem decyzji dotyczącej wspólnego wysiłku redukcyjnego była w 2019 r. o 10% niższa w porównaniu z 2005 r. W sprawozdaniu z dnia 30.11.2020 r. oszacowano, że cel na 2020 r.

zakładający redukcję o 10% zostanie zatem prawdopodobnie przekroczony, nawet bez uwzględnienia wpływu kryzysu związanego z COVID-19.

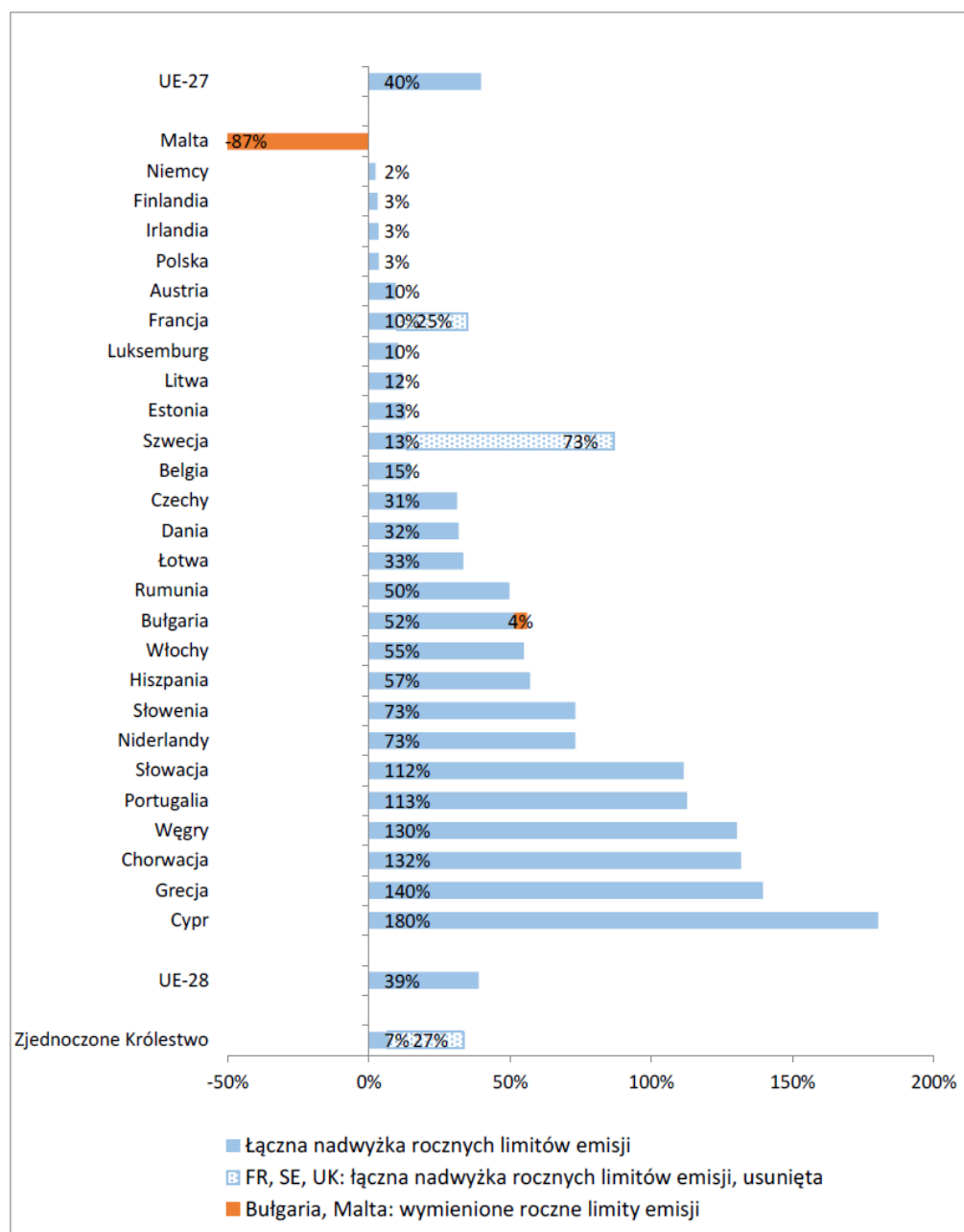
Wykres 3. Emisje w sektorach objętych przepisami dotyczącymi wspólnego wysiłku redukcyjnego w okresie 2005–2030 oraz uwzględnione w rocznych limitach emisji (AEA) w UE-27 (wyrażone jako Mt ekwiwalentu CO₂).

Źródło: Komisja Europejska COM(2020) 777 final

W latach 2013-2017 wszystkie państwa członkowskie wywiązały się ze swoich zobowiązań w ramach decyzji dotyczącej wspólnego wysiłku redukcyjnego. Malta przekroczyła swoje roczne limity emisji każdego roku w tym okresie, ale pokryła ten deficyt poprzez zakup rocznych limitów emisji od Bułgarii. W 2017 r. Austria, Bułgaria, Cypr, Estonia, Niemcy, Irlandia, Litwa, Luksemburg **i Polska** przekroczyły swoje roczne limity emisji. Francja, Szwecja i Zjednoczone Królestwo zbilansowały nadwyżkę rocznych limitów emisji z lat 2013–2017 w celu zwiększenia integralności środowiskowej całego systemu.

Wykres 4: Łączna nadwyżka rocznych limitów emisji dla poszczególnych państw członkowskich w latach 2013–2018 jako odsetek emisji z roku bazowego 2005

Źródło: Komisja Europejska COM(2020) 777 final

W 2018 r. Malta przekroczyła swój roczny limit emisji o 18 %, w związku z czym będzie musiała po raz kolejny zakupić roczne limity emisji. Emisje w dziesięciu kolejnych państwach członkowskich (Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Estonia, Finlandia, Niemcy, Irlandia, Luksemburg, **Polska**) przekroczyły roczne limity emisji z 2018 r. nawet o 14%. Te państwa członkowskie posiadają nadwyżkę rocznych limitów emisji przeniesioną z poprzednich lat, która może zostać wykorzystana do zapewnienia zgodności. Ze wstępnych danych **za 2019 r.** wynika, że sytuacja przypomina stan z 2018 r.

Wywiązanie się Polski z wcześniejszych zobowiązań

Polska wywiązała się ze zobowiązania wynikającego z Protokołu Kioto. Jak podaje raport GUS w 2012 roku emisja gazów cieplarnianych w Polsce wyniosła 403,6 mln ton ekwiwalentu CO₂, co oznacza redukcję o 30,1% w odniesieniu do 1988 roku. Spadek ten był znacznie większy niż przyjęte przez Polskę zobowiązanie, które wynosiło 6%.

Kolejnym zobowiązaniem Polski było ratyfikowanie w roku 2018 tzw. poprawki z Doha do protokołu z Kioto.

Zgodnie z tą poprawką, określono drugi okres zobowiązań, w latach 2013-2020, w którym Unia Europejska, jej Państwa Członkowskie oraz Islandia zawarły porozumienie o wspólnym wypełnieniu celu redukcyjnego w odniesieniu do roku bazowego 1990. Cel ten został określony jako osiągnięcie średniorocznych emisji na poziomie 80% (czyli redukcji o 20%) sumy emisji wszystkich państw w ich latach bazowych.

Unia Europejska przystąpiła do realizacji poprawki z Doha w oparciu o wewnętrzne regulacje, w tym przede wszystkim przez przyjęte w 2014 r. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 662/201425. Cele redukcyjne UE określone zostały w Doha na poziomie 20% redukcji emisji dla całej UE w stosunku do roku 1990. UE zrealizowała swoje zobowiązania przyjęte w okresie 2013-2020 z nadwyżką i nie będzie miała problemu z rozliczeniem się, mimo wejścia w życie poprawki niemal w ostatniej chwili.